

variari. resoluc. c. 11. nu. 34. Fernand. Vafquius de success. creat. §. 20. nu. 2. & 22. Grassius d. §. testamentum, quæst. 36. num. 3. alijque per Clarum hic relati, existimant, posse hodie filios emancipatos simpliciter præteritos testamentum iure civili, ad instar suorum, dicere nullum: nec ipsi amplius bonorum possessionem necessariam esse: alij tamen rectius concludere videntur: ne quidem legislatione nouissima, propter emanipatorum præteritionem, testamentum ipso iure concidat: sed per bonorum possessionem contra tabulas illud euertendum, siue rescindendum esse, argum. l. vltim. §. fin. C. de liber. præterit. & l. præcipimus. 32. in fin. C. de appellat. ibi. Ea; de re videantur. Vigilius num. 6. ad d. §. sed hæc quidem. 5. Institut. de exheredat. liberor. D. Collega Bocera. class. 3. disp. 3. ubi. 17. edit. 2. & Donellus ad d. authen. ex causa. C. de liber. præterit. nu. 5. & lib. 6. Commentar. de iur. ciu. cap. 13. pag. 30. & seq. ubi accuratissime hæc rem persequitur. Harprec.

Procedit in milite. Vide per Angel. de Arē. qui declarat, & distinguit tempora: An scilicet sit in expeditione armorum in castris, aut hæd sit in actu belli, in §. sed si in expeditione. Infit. de exher. liber. Giach.

Sed quid in filiis naturalibus. Quod si filij naturales, si sint præteriti, vel iniuste exheredati, nõ possunt dicere testamentum nullum, vel contratabulare, vltra Clarum hic nostrum, docet etiam Michael Grassius d. lib. 1. recept. sentent. §. institutio. q. 7. nu. 5. & d. §. testamentum. q. 36. nu. 9. Thadeus Pifio lib. 2. variari. resolut. capit. 6. nu. 16. Harprec.

Vel contratabulare. Idem de filiis naturalibus tantum emancipatis, qui non admittuntur ad contratabulas, vide per Angel. de Arē. in §. adoptiuu in fin. ubi assignat rationem. Infit. de exhered. liber. Giach.

In filio legitimo. Obiter hic quaero, nunquid filius legitimus, & quo ad originem, & quo ad honores, & quo ad dignitatem, sequatur conditionem patris, qui fecit ipsum legitimari? Quod sic, ex quo legitimatio facit ipsum ha-

beri in omnibus pro legitimo: habetur per Angel. de Arē. in §. sed si quis sub num. 3. Infit. de iur. perso. Giach.

Sed quaero, quid in filio legitimo. Quod si filij legitimati per æteritionem testamentum ipso iure corruat, inde patet: quod legitimatus à æteritis legitimis, & naturalibus simul nihil differat. Item quis, 10. in fin. C. de naturalib. liber. Nouell. 12. cap. vlt. in fin. Nouell. 74. cap. 2. circa princ. ibi, nihil à legitimis filijs differēs, &c. Nouell. 89. cap. 9. §. 1. & cap. 3. in princ. ibi, nihil dissimilis legitimis, &c. capit. 1. & cap. tanta. 6. extr. qui filij sunt legitimati. Atque ita cõmunitè Doctores sentire post Clarum nostrum infra q. 84. aliosq; ab eo laudatos, testatur Fernandus Vafquius, d. §. 20. nu. 18. Grassius d. §. testamentum, q. 36. nu. 10. & quest. 77. Andr. Gail. lib. 2. obferu. 112. num. 21. & obferu. 140. nu. 4. Fachinell. lib. 4. controuerf. i. ur. c. 3. & docuius in §. adoptiu. ubi. 4. nu. 8. & seq. in fiti. d. exhered. liber. Harprec.

Sed quid si ad sit statutum excludens filias feminas à successione. De hac questione, post Clarum hic nostrum, & ab eo citatos, vide latissime differantè Michael Grifflum d. §. testamentum, quæst. 36. nu. 7. & seq. nec non Thadeum Pifionem d. lib. 2. vari. resolut. cap. 6. nu. 5. Harprec.

Hæc est vltima questio. Vide de ea per Decium cont. 105. in 1. dub. ubi tenet testamentum nullum esse, in quo filia in potestate præterita fuit; & de ista eõi dixi etiam in collect. mea cõmun. opin. in verbo, testamentum, n. 4. Adde, quod testm præteritione nepotũ videtur nullũ, non obstat clausula codicillari. Cõmune etiã dixi, ibi. n. 12. & n. 13. magis cõmuni & dixi, q. testm nullũ præteritione filij fulinetur in vim fideicõmissi, per clausula codicillare. Et nu. 35. cõmune similitè dixi, quod testamentum paternum defectu præteritionis haud reddebatur nullum ante ius Authententorum. Hodie vero quid vide infra q. 47. Giach.

Tu vero. Distingue clarus totã hæc quæst. an statutũ filiã suspensũ, donec extãt masculi, vel perpotiorie excludat. Itẽ an masculus factõ testatoris, vi pura quia exheredatus,

redatus, vel factõ legis, quia incapax ad successionem non admittatur, insuper vtrum existentia filiorum, qui necessario sunt instituendi, vel proximorum agnatorum, quos impunè liceat prætereire, filiam repellat, de quibus omnibus, & alijs vide tit. de stat. concl. 4. Gouean.

Primo clarum est, quod cui non debetur legitima, nõ potest impugnare testamentum. Ita cõmunitè tenetur, ut dicit Corn. cõf. 40. in littera F. lib. 3. Sed filia exclusã à statuto nõ potest petere legitimam, neque eius supplementum, secundũ opin. magis cõmune, quam ego etiam tenui supra lib. 1. Ergo, &c. Secundo facit, nam iura veniendã contra testamẽtũ cõmunitè regulantur à iuribus successedi ab intestato. Ita cõmunitè tenetur, ut ait Corn. cõf. 1. col. pene verf. Et maxime lib. 2. & cõf. 199. in lit. D. lib. 3. & est cõmuni conclusio, ut dicit Corn. cõf. 62. in lit. D. lib. 2. Qui ergo est exclusus à success. ab intestato, est etiã exclusus à successione cõtra testamentũ. Ita tenent cõiter omnes legendo, & consulendo, ut dicit Corn. cõf. 126. in princ. lib. 2. Et ita cõiter teneri attestatur Imol. in d. §. & quid si tantũ, quẽ refert Corn. cõf. 291. in lit. E. lib. 4. Corn. cõf. 107. in lit. E. lib. 2. & cõf. 116. col. 1. in lit. E. eod. vol. & est cõmuni opin. ut dicit Gratus cõsil. 21. nu. 6. & seq. lib. 1. & in specie de contratabulas, quod exclusus à successione intestati non possit contratabulãre, vbi est institutus ille, qui est causa exclusionis, dicit com-

muniter cõcludi. Corn. cõf. 40. in lit. G. lib. 3. & hoc siue institutus adinert, siue non. Et ista est cõmuni opin. attestatur Corn. in d. cõf. 107. in lit. F. lib. 2. & cõf. 209. in littera A. lib. 3. Merito igitur hæc filia, quã ab intestato non potest venire ad successionem, pariter etiam cõteri debet exclusã a successione contra testamentũ: & hic casus minus habet difficultatis. Secundus est casus, quando in testamẽto sunt instituti hæredes extrãnei, nõ autem illi masculi, vel agnati, propter quos femina à statuto excluditur: & hoc casu DD. multum variãt. Videtur enim cessare ratio ipsius statuti, quã est causa familiã, & agnationis cõseruãda, ut dixi in loco præ allegato, & fauor ipsorũ masculorũ, vel agnationis, ad quorũ beneficium est factã dispositio statuti: & ideò multi tenuerunt, quod dispositio statuti excludẽtis feminas, extantibus masculis, recipiat hanc interpretationem, ut procedat, dummodo illi masculi sint hæredes tẽpore, quo agitur de exclusione ipsarũ feminarum, de quo tamen ibi latius dixi. Et hæc opinio prima facie videtur habere ia se maiorẽ equitatem, & illam dicit esse cõmune Beronius in c. Raynuuius, post nu. 237. referens Alex. & Soc. dicentes, quod illam tantquam vtiorem, & magis aquã secuti fuerunt Doctores. cõmunitè. Contraria tamen opinio, quod scilicet etiam hoc casu filiã non possit impugnare testamentum paternũ, aliquãdo mihi magis placuit, & nonnulli ex Doct. supra allegatis in primo casu indistinctè affirmant magis cõmuni opin. Doctores esse, quod non possit impugnare testamentum, neque distinguunt, an masculi sint instituti, vel ne. Statutum enim ad exclusionem feminarum considerauit tantum existentia masculorum, & sic illa sola sufficere debet ad eas excludendas. Non tamen potest negari, quin passus sit arduus, & periculosus vide pro resolutione ea, quã dixi in d. quæst.

QVÆSTIO XLIII. SVMMARIA.
Ex Claro.

- 1 Testamentum, in quo filius est præteritus, an sit nullum etiam de iure prætorio.
- 2 Et an sit ipso iure nullum, priusquam impugnetur à filio, præterito.
- 3 Et quid si filius ipse præteritioni consentiat.
- 4 Et nunquid hæc approbatio præiudicat alteri ex filijs, qui forte minori parte fuerit institutus.

ADDITIONES.

QVÆSTIO XLIII.

Sed in contrarium est magis cõmuni opinio. Quod si videlicet testamentum, in quo filius est præteritus, sit nullum, non solum de iure civili, sed etiam de iure prætorio, adde Thadeum Pifonem, eandem sententiam referentem, & amplectentem lib. 2. variari. resolut. c. 6. num. 15. Harprec.

Datur potius ad declarandũ testamentũ nullum, quam ad illud rescindendũ. Sic si in simili appellatio à sententia lata, tendit ad rescindendam sententiam, l. 1. §. vlt. ff. ad S. C. Turpill. ubi Marcanus respondit, pronõciationis remedio condemnationis extinctiul. Clar. Sentent. Pract. Ciuil.

- 1 An testamentum, in quo filius præteritus est, sit nullum etiam de iure prætorio.
- 2 Quatenus appellatio a sententia lata, tendat ad rescindendam sententiam.
- 3 Nunquid institutus possit impugnare testamentum, nec expectare teneatur, quod præteritus impugnet, etiamsi præteritus sit emancipatus.
- 4 An, & quatenus filius præteritus, approbans testamentum, præiudicat filio instituto.

tabul. quã est nemedium rescisforum, & sic videtur præsupponi validitas testamenti, ex quo illud, quod nullum est, rescindi non potest. Quia hoc casu contratabulatur potius ad declarandũ testamentum nullum, quam ad illud rescindendũ, & satis dicitur illud de facto rescindere, quatenus de facto processit. Et hæc est cõmuni solutio, ut dicit Curtius Iun. in d. l. posthumo, circa num. 56. Vtilitas autem huius questionis est maxima, quia si testamentum esset validum de iure prætorio, non posset aliquis venire per bonorum possess. ab intestato: puta, vnde liberi, vel similes, nisi prius testamentum rescinderetur, secus autem præsupposito, quod testamentum etiam de iure prætorio sit ipso iure nullum, secundũ magis cõmuni opin. cum qua etiam ego transeo, licet Doctores multa disputando congerant in d. l. posthumo, quẽ in practica parum, vel nihil valent.

g Successus